

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2024
PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE ASUPRA FENOMENELOR DE CONFLUENȚĂ
ȘI DE CONFRUNTARE ÎN DOMENIILE LINGVISTIC, LITERAR ȘI FOLCLORIC ÎN
SPAȚIUL BASARABEAN CA LIMES CIVILIZAȚIONAL ȘI FRONTIERĂ
GEOPOLITICĂ

(denumirea subprogramului)

Codul subprogramului **010301**

Realizările din cadrul Subprogramului, etapa 1, au vizat: a) valorificarea elementului static al limbii române în stabilirea profilului terminologic național, în context de globalizare; valorificarea textelor românești vechi; reactualizarea patrimoniului onomastic și al celui toponimic; identificarea elementelor dinamice ale limbii; elucidarea fenomenelor lingvistico-terminologice în limba română la nivelurile: morfologic, lexical, semantic, funcțional etc.; digitalizarea și transliterarea în alfabet latin a textelor vechi, a dicționarelor (în colaborare, Iași) etc. – obiectul de cercetare – limba română; b) promovarea patrimoniului literar imaterial etnologic, abordările sistemice ale inventarului folcloric, abordări critice ale textelor literare în contextul universalismului literar, valorificarea imaginarului, re poziționarea literaturii în peisajul românesc; promovarea unei percepții corecte a Basarabiei, simbol al rezistenței, transformării și continuității românești etc. – obiect de studiu – literatura română. Rezultatele obținute în cadrul Subprogramului au fost reflectate în publicarea a 97 de lucrări științifice, inclusiv studii monografice *Trecutul prezent. Secvențe critice* (dr. hab. Al. Burlacu); dicționarul *Mic inventar de inovații lexicale (neînregistrate în dicționarele explicative ale limbii române)* (dr. A. Vulpe, dr. M. Onofraș); culegerile științifice (3): *Alexandru Burlacu. Proba valorilor* (coord.: dr. O. Gherman); *Anatol Gavrilov – 80. Mărturii ale recunoștinței* (coord.: Vl. Caraman); *Filologia modernă: realizări și perspective în context european: G. Călinescu 125 ani de la naștere*, ediția a XVIII-a, 10-11 octombrie 2024 (coord.: T. Sîmboteanu etc.); capitole în monografiile internaționale – 1; articole în Web of Science – 1; articole în reviste din străinătate recunoscute – 2; articole în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, categoria B – 30; articole în culegeri de lucrări științifice editate peste hotare și în Republica Moldova – 16; articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare și în Republica Moldova)/naționale – 41; teze la conferințe științifice internaționale/naționale – 2. În cadrul Subprogramului, s-au organizat 8 evenimente științifice, dintre care 3 – de rezonanță internațională. Cercetătorii implicați în Subprogram au contribuit la dezvoltarea Centrului de Cercetări ale Imaginarului „L. Blaga” de la Institut. Cercetătorii științifici participă în implementarea a 2 *Proiecte bilaterale România-Republica Moldova*. S-au susținut 98 de comunicări în cadrul manifestărilor științifice: manifestări științifice internaționale (în străinătate) – 17; manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova) – 45; manifestări științifice naționale cu participare internațională – 10; manifestări științifice naționale – 26. În scop de diseminare a rezultatelor științifice au fost publicate: 25 de articole științifice în reviste, fără categorie și 7 articole de popularizare; cercetătorii au participat la realizarea a 29 de emisiuni Radio/TV; au fost editate două reviste ale Institutului – *Philologia* (categoria B) și *Limbă, Literatură, Folclor* (fără categorie). Au fost întocmite 720 de avize de etimologizare a numelui și a prenumelui. Au fost elaborate 20 de tablete de etimologizare și de cultivare a limbii române. Cercetările lingvistico-terminologice și literare au completat sursele bibliografice, generând un dialog academic, la niveluri național și internațional. Site-ul *LogosPlus* (<https://logosplus.ifr.md/>), portal de resurse filologice, destinat publicului larg, promovează norma și esteticul filologiei române. A fost susținută și continuă să fie dezvoltată platforma <https://dex.ifr.md> (ajustarea DLRA în 4 volume (vol. I) la normele din DOOM³), a fost elaborată platforma <https://exercitii.ifr.md/> (în colaborare cu Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici”).

Astfel, scopul și obiectivele propuse în cadrul Subprogramului (etapa 1) au fost realizate.

Summary of the activity and results obtained in the subprogram in 2024
INTERDISCIPLINARY PERSPECTIVES ON THE PHENOMENA OF CONFLUENCE
AND CONFLICT IN THE LINGUISTIC, LITERARY AND FOLKLORE FIELDS
IN THE BESSARABIAN SPACE AS A CIVILIZATIONAL LIMES
AND GEOPOLITICAL BORDER

(subprogram name)

Subprogram code **010301**

The achievements of Subprogram Stage 1 focused on several key areas: a) valorizing the static elements of the Romanian language to establish its terminological profile in the context of globalization; exploring old Romanian texts; revisiting onomastic and toponymic heritage; identifying the dynamic elements of the language; clarifying linguistic and terminological phenomena in Romanian at morphological, lexical, semantic, and functional levels; and digitizing and transliterating dictionaries, of the old texts into the Latin alphabet (in collaboration with Iași) – the research object was the Romanian language; b) the promoting intangible ethnological literary heritage, adopting systemic approaches to folkloric inventory, conducting critical analyses of literary texts within global value systems, offering perspectives on imagery, repositioning literature within the Romanian landscape, and fostering an accurate perception of Bessarabia as a cultural symbol of Romanian resistance, transformation, and continuity – the research object was Romanian literature. The results of the Subprogram include the publication of 97 scientific works, such as the national monographic study ‘Trecutul prezent. Secvențe critice’ (Dr. habil. Alexandru Burlacu); the dictionary ‘Mic inventar de inovații lexicale’ (not included in explanatory dictionaries of the Romanian language, by PhD A. Vulpe and PhD M. Onofraș); and three scientific collections: ‘Alexandru Burlacu. Proba valorilor’ (coordinated by O. Gherman); ‘Anatol Gavrilov – 80. Mărturii ale recunoștinței’ (coordinated by Vl. Caraman); and ‘Filologia modernă: realizări și perspective în context european: G. Călinescu 125 ani de la naștere’, 18th edition, October 10–11, 2024 (coordinated by T. Sîmboteanu). Additional contributions include one chapter in international monographs; one article in a Web of Science journal; two articles in recognized foreign journals; 30 articles in the National Registry of Scientific Journals (Category B); 16 articles in scientific collections published abroad and in Moldova; 41 articles in proceedings of international and national scientific conferences; and two theses presented at international/national conferences. Within the Subprogram, 8 scientific events were organized, 3 of which had international significance. The researchers involved in the Subprogram contributed to the development of the "L. Blaga" Center for Imaginary Studies at the Institute. The scientific researchers involved in the Subprogram are participating in 2 bilateral projects between Romania and the Republic of Moldova. A total of 98 communications were delivered during scientific events: 17 at foreign international events, 45 at international scientific events in Moldova, 10 at national scientific events with international participation, and 26 at national scientific events. For dissemination purposes, 25 non-categorized scientific articles and nine popularization articles were published. Researchers also contributed to 29 radio/TV broadcasts, and two Institute journals were published: ‘Philologia’ (Category B) and ‘Limbă, Literatură, Folclor’ (non-categorized). Furthermore, 720 etymological certificates on names and surnames were drafted along with 20 tablets on etymology and Romanian language cultivation. Linguistic, terminological, and literary research enriched bibliographic resources, fostering academic dialogue at both national and international levels. The *LogosPlus* site (<https://logosplus.ifr.md/>) provides philological resources to the general public, promoting Romanian linguistic norms and aesthetics. The platform <https://dex.ifr.md/> was updated to align DLRA Volume I with DOOM³ standards, featuring user-optimized search and navigation interfaces. Additionally, <https://exercitii.ifr.md/> was developed in collaboration from the Institute of Mathematics and Computer Science ‘Vladimir Andrunachievici’.

In conclusion, the objectives proposed in Subprogram Stage 1 were successfully achieved.